

1920-1930

Så er det slutt på de gotiske bokstavene. Aa er blitt til å, de fleste steder. En av de store lokale sakene dette ti-året er hvor Stavanger/Sandnes skal få strøm fra: Maudal, Flørli eller Åna-Sira. Frafjord blir for dyrt. Mange spaltmeter i avisen - les selv! Ellers registrerer vi nytt ysteri i Byrkjedal (1925). Ser ut som det etterhvert blir mer eget redaksjonelt stoff. I tillegg til spørsmålet om strøm, preger brislingen avisen gjennom hele tiåret. Den totale solformørkelsen 29. juni 1927 gis utførlig omtale.

Den fulde utnyttelse av Oltedal- og Oltesvik-kraften.

Oltesviks utbygning til et topbelastningsanlæg paa 6500, eventuelt 13,000 hk.

En beregnet samlet utgift paa ca. 2 millioner kroner.

Lysverksdireksjonen vil i møte fre- naar det skulde behøves.
dag komme til at behandle kraftfor-
syningsspørsmålet og da bl. a. drøf-
te planerne for hel utbygning av krat-
ten i Oltedal og Oltesvik. Spørsmå-
let om at lede kraft fra Jørpeland blir
sandsynligvis berørt, men er neppe
for tiden særlig aktuelt.

Der foreligger fra Kraftanlæggets
kontor nye beregninger over planer-
ne i Oltedal og Oltesvik. Ved den
fulde utnyttelse av kraften derinde
vil — som oplyst under Bystyrets
behandling av kraftsaken — det nu-
værende behov for kraft til lys, kok-
ning og teknisk bruk kunne tilfreds-
stilles, selv om Flørli falder fra, mens
der ikke blir noget til varme. De kan
gjennomføres uten at noget foregri-
pes i kraftforsyningsspørsmålet, idet
dette arbeide maa forutsættes gjort,
enten den endelige løsning findes i
Åaensira eller andetsteds. Man har
da et fuldt færdig topbelastnings-
anlæg, som kan træ til for fuld kraft,

Efter de nyeste beregninger skal
selve Oltedalsdammen komme paa
ca. 240,000 kroner. Hertil kommer
endel tusener til vei og grunderhver-
velser, saa det tilsammen blir 270—
300,000 kroner. Planerne i Oltesvik
blir adskillig større og kostbarere.
Oltesvik leverer nu 1100 kw., d. v. s.
ca. 1600 hk. Det er planlagt utbyg-
ning til et typisk topbelastningsanlæg
ved indstallering av 6500 turbin-
hestekræfter.

Selv denne voldsomt økede turbin-
kraft er planlagt fordoblet siden ved
indstallering av nok et aggregat paa
6500 hk., saa Oltesvik ialt skal kunne
præstere 13,000 hk. for den kortere
tid, det maatte behøves. Selvsagt vil
ikke vasdraget kunne klare at levere
saa store kraftmængder mer end en
begrænset tid av aaret. Omkostnin-
gerne i Oltesvik skal være beregnet
til ca. 1,7 miljon kroner.

18.02.1925

Vasdrags-undersøkelserne.

Den departementale komité har undersøkt Aaensira, Frafjord, Flørli og Maudal.

Indstillingen vil foreligge ved nytaars-tider.

Den departementale komite bestaaende av ingeniørerne Baalrud, byggeleder ved Nore kraftanlæg, Gjestland, konsulent i Bergen, og Gundersen, chefingeniør i firmaet Høyer-Ellefsen, Kristiania, har som bekjendt været paa befaring av de større kraftkilder i fylket ledsaget av representanter fra Stavanger Elektricitetsverk. Komiteen har befaret samtlige større kraftkilder, som kunde tænkes at komme i betragtning ved byens fremtidige kraftforsyning saaledes Aaensira, Frafjord, Flørli og Maudal.

Driftsbestyrer Nannestad, som vi har henvendt os til, meddeler, at komiteens indstilling først vil kunne foreligge ved nytaars-tider, men kunde forevrig intet uttale om de sammenlignende beregninger, komiteen vil foreta. Frafjordvasdraget gjorde komiteen sig noksaa hurtig færdig med uten at

gaa til nærmere detaljundersøkelser. I Aaensira har den gaat grundigere tilverks og bl. a. bedt om, at der maatte bli foretat en del dykkerundersøkelser for det eventuelle damanlæg. Disse blir nu foretat.

Som bekjendt blev der paa det store elektricitetsmøte i sommer, hvor striden stod mellem Aaensira og Maudal-vasdraget, vedtat en henstilling om, at der blev foretat omberegninger av disse og andre mulige vasdrag paa samme grundlag, for at man kunde faa et utgangspunkt for en sammenligning av dem. Efter hvad vi erfarer, vil komiteen i sin indstilling fremlægge det nødvendige materiale for en saadan sammenligning. Desuten vil den faa til besvarelse en del væsentlig tekniske spørsmaal angaaende Aaensira, som Bystyret har ønsket besvaret av utenforstaaende folk.

Kraft-spørsmålet.

Den departementale komite uttaler sig til gunst for
Aaensire.

Flørli-Maudal vil i den første tid gi den billigste kraft,
men Aaensire i det lange løp.

Fuld utbygning av Aaensire vil koste 19 millioner,
av Flørli-Maudal 20.8 millioner.

Den betænkning, som den departementale komite bestaaende av overingeniør Baalsrud og ingeniørerne Gundersen og Gjestland, har avgitt anledning av utbygningsplanerne i fylket med spesielt sigte paa Aaensire og Flørli-Maudal-vasdraget, blev behandlet i-gaar av lysverksdireksjonen.

Den omfangsrike betænkning ender med følgende konklusjon: Komiteen er kommet til det resultat, at kraft-anlægget i Flørli er tilstrækkelig for Stavanger og Sør-Rogaland indtil 1934. Kombinasjonen Flørli-Maudal til 1948, mens anlægget i Aaensire vil være tilstrækkelig for en lang fremtid. Det nødvendige kapitalbehov er foreløbig mindre for en kraftforsyning fra Flørli-Maudal, likesom kraftprisen for dette anlæg til 1934 er lavere end for Aaensire. Fra dette tidspunkt vil kapitalbehovet stille sig

lægsutgifter uten havte utlæg; inklusive overføring og økede utgifter ved nedtransformering, bygget ut for 2 aggregater a 20,000 hk. 13,2 millioner, for 3 aggregater 19 millioner. Bygget paa anlægsprisen vil kraftprisen pr. kw.-aar bli respektive 59,5 og 49,8, dette beregnet paa fuld belastning.

Aaensire tunnelanlæg: Anlæggssum henholdsvis 13,7 millioner og 21,1 miljon. Kraftpris 61,4 og 57,5.

Flørli-Maudal; Fuld utbygning av Flørli 11,9 millioner, plus fuld utbygning av Maudal 20,8 millioner. Kraftpris respektive 64,6 og 57, 2.

Tar man imidlertid den gjennomsnittlige kraftpris i 1ste 10 aarsperiode faar man for Aaensire dam 65,4, levert til Smelteverket 61,6. For Flørli-Maudal 67,3.

I 2den 10 aars periode blir kraftprisen: Aaensire 48,5, levert Smelteverket 42 og Flørli-Maudal 60. Dette paa grundlag av at hvert anlæg bærer sin del av de havte utlæg.

Kraftprisen.

Et eiendommelig uheld i Frafjord-elven.

Flommen bevirket forurensning saa masser av laks kreperte.

I mindre maalestok ogsaa i Dirdals-elven.

Samtidig med den usædvanlige stormflod, som herjet heromkring i november maaned, indtraf der som bekjendt ogsaa flom i vaadragene. Og specielt for et av vore vaadrag vedkommende medførte denne flom, at den tilstedeværende laks er krepert i meget stor utstrækning.

Sammenhængen hermed oplyses at være den, at der oppe i dalen i løpet av fjoraaret er utført adskillig dyrkningsarbeide langs elven. For at hindre ras var der lagt en slags dæmning langs kanten. Men da flommen kom, gik den over dæmningen og slikket av endel av den løse jord, saa elven blev i den grad forurenset, at laksen ikke greiet det, idet jordpartiklerne la sig i staakten. Og resultatet var, at ded laks i massevis la og drev

i elven nedenfor og inde ved strandbredden. Folk derindefra fortæller, at man kunde se, hvorledes laksene «suptek» efter aanden og omtrent som i ørøke styrte like paa land og omkom.

Ogsaa i Dirdalselven hændte noget lignende, men ikke i saa stor utstrækning — kanske fordi der da ikke fandtes saa megen laks paa elven. Men i Helle-elven merket man efter sigende intet til saadant.

Det oplyses forøvrig, at et lignende uheld indtraf i Frafjordelven ogsaa ivaar.

Naturligvis behøver et saadant uheld eller to ikke at faa nogen avgjørende følger for laksebestanden i fremtiden. Men hvorledes det vil ta sig ut, om slikt oftere skulde indtræffe, tør vi ikke ha nogen mening om.

07.01.1921

Lysttur til Frafjord

St. Hans, søndag den 24. juni, med m/k „Fisterfjord“. Avgang fra Stenkarkalen kl. 7¹/₂. Foreningens musikkorps (av 1882) og foreningens sangkor blir med paa turen.

Dirdal anløbes, saa de som ønsker kan faa en liten fjeldtur om Geljastølen til Frafjord.

Billettpris kr. 2.50. Ta kop og mat med. Billetter maa løses inden lørdag hos vaktmesteren, Asylgaten 6.

(SAE 9483)

Stavanger kr. Ungdomsforening.

M/s „Høgsfjord“.

For at undgaa misforstaaelser, gjøres de reisende opmerksom paa at billettpriser og varefragter ikke er blitt forhøiet paa M/s „Høgsfjord“. (RB3778)

22.06.1923

23.06.1920

Geitost-ysteri i Birkedalen.

Bønder frå Bjerkreim og Fossan gjer upptaket.

Det har lenge vore tala um det Burde vera eit ysteri for Dirdal—Birkedalen, so bøndene på fjellgardane der inne i Fossan kunde få avhenda mjølka på rimeleg måte. Men eit so pass kostbart fyretak måtte vera tryggje ein større mjølkemengde året rundt, dersom det skulde gå, og til dessar har ein ikkje våga setja tanken i verk. Men som ein hugsar, so vart Gloppedalsvegen opna i haust, og då vart straks spursmålet ysteri med eingong aktuelt. For no kunde dei øvre gardane i Bjerkreim ogso få gagn av ysteriet. Det er nok ysteri på Vikeså, men for dei store gardane Veen, Hovland, Espeland og Sundvor har vegen, ca. 12 km., vore for lang og mødefull til ysteriet der nede.

Men med Gloppedalsvegen vart samkvemet med Fossan—Høgsfjord opna. Det er berre 5 km. over urda frå Veen i Bjerkreim til Birkedal i Fossan.

Fyre laurdagen hadde so bønder frå Bjerkreim og Fossan stemna i

Birkedal, og meierikonsulent Schibevaag var tilstade som rådgjevar. Der vart kjøpt inn $\frac{1}{2}$ mål tuft for 2000 kroner av gardbrukar Johan Birkedal bygningen skal stå i Birkedal. Det vart kjøpt inn $\frac{1}{3}$ mål tuft for 2000 kronr av gardbrukar Johan Birkedal på ein central og lagleg plass. Fire veger møtest der ysteriet skal stå. Frå Dirdal, Øfstebo, Maudal og Veen.

Ysteriet har tryggja seg kraft frå elva som renn frå eit vatn i Gloppedalen ned til Birkedal. Etter som det no fyreligg, kjem desse gardane i Fossan til å levera mjølk til meieriet: Birkedal, Motland, Maudal, Gilje og Dirdal. Frå Bjerkreim vert det Veen, Espeland, Sundvor og Hovland. Det er innskrive ca. 200 kyr og 500—600 geiter, so mjølkemengden er tryggja, og med den ogso framtida for ysteriet.

Arbeidet skal takast til snarast råd er, og Schibevaag har lovt å vera hjelpsam med teikningar og planar.

8.02.1925

Vildtskind kjøpes.

Maar, oter, rødrev, ekorn, røis-
kat, kanin, sæ' og kat.

Prisliste tilstilles paa foriangende
Oluf Jensen & Co.

11.02.1928

Høgsfjord Ruteselskap.

Ruter i pinsen.

Pinseaften: D/S »HØGSFJORD I«: Fra Stavanger kl. 2 em., Bersagel, Arnøy, Høle, Helle, Dirdal 4 $\frac{1}{2}$, Oltesvik 4 $\frac{3}{4}$ til Stavanger 7. Fra Stavanger 7 $\frac{1}{2}$, Bersagel, Meling, Høle, Arnøy til Stavanger. — M/S »HØGSFJORD«: Fra Stavanger kl. 4, Bersagel, Meling, Høle, Forsand, Helle, Oltesvik, Dirdal til Frafjord. Fra Frafjord 7 $\frac{1}{2}$ til Stavanger 10.

1ste pinsedag: D/S »HØGSFJORD I«: Fra Stavanger kl. 8 fm., Bersagel, Arnøy, Ims, Høle, Helle, Oltesvik, Dirdal til Frafjord. — M/S »HØGSFJORD«: Fra Stavanger kl. 8 fm., Meling, Forsand, Eidane, Fosmark, Sangesand, Fløyrlid, Håheller til Lysebotn. Fra Lysebotn 3 em., Fløyrlid 4, Sangesand 4 $\frac{1}{2}$, Fosmark 5, Eidane 5 $\frac{1}{4}$, Forsand 6, Høle 6 $\frac{1}{2}$, Ims 6 $\frac{3}{4}$, Arnøy 7, Meling 7 $\frac{1}{2}$, Bersagel 7 $\frac{3}{4}$ til Stavanger 8 $\frac{1}{4}$.

2den pinsedag: M/S »HØGSFJORD«: Fra Stavanger kl. 8 fm., Bersagel, Meling, Høle, Forsand, Helle, Dirdal til Frafjord. Fra Frafjord 4 $\frac{1}{2}$ em., Helle 5 $\frac{1}{4}$, Forsand 5 $\frac{3}{4}$, Meling 6 $\frac{1}{4}$ til Stavanger 7 $\frac{3}{4}$. — D/S »HØGSFJORD I«: Fra Dirdal kl. 5 $\frac{1}{2}$ em., Oltesvik 5 $\frac{3}{4}$, Helle 6, Høle 6 $\frac{1}{4}$, Arnøy 6 $\frac{1}{2}$, Ims 6 $\frac{3}{4}$, Bersagel 7 til Stavanger 8.

03.06.1927

Landbruksdepartementets koncessjonsnegtelse.

Statsraad Five uttaler sig til „Aftenbladet“.

Det har vakt kritik, at endel gaardbrugere paa Jæren, som har dannet to aktieselskaper for indkjøb av en beiegaard i Blaastølda'en, Frafjord, av Landbruksdepartementet er blitt negtet koncessjon paa kjøp av de angjældende belestrækninger. Gaarden har — er der oplyst — staat ubebodd siden 1852 og har i de senere aar bare været anvendt til belte av folk fra Espedalen og fra Jæren. For at beltestrækningerne skal bli helt utnyttet er det nødvendig at bekoste bedre adkomst. Der maa lægges driftevei, bygges broer og foretas indhegning. De interesserte, espedalerne og jærboerne har — heter det videre — i et leieforhold ikke fundet at kunne gaa til disse utgifter, og de to nævnte aktieselskaper hadde derfor søkt Landbruksdepartementet

om koncessjon paa kjøp av eiendommen. En saadan var ogsaa enstemmig anbefalt av Forsand herredsstyre.

„Stavanger Aftenblad“s korrespondent i Kristiania har henvendt sig til Landbruksdepartementet i anledning av den fremkomne kritik. Det meddeles, at grunden til at koncessjon ikke er gitt paa kjøp, men paa leie indtil 25 aar er, at det er mulig, at bygden, som nu ikke benytter belten, senere kan komme til at trænge den, og videre, at man ikke pleier at gi koncessjon til kjøp for utenbygdsboende paa saadanne strækninger. Paa spørsmaal uttaltes, at der kunde bli tale om forlængelse av leietiden, hvis dette hadde nogen betydning for anlæg av veie, men koncessjon til kjøp kan ikke bli gitt.

11.05.1922

Vår klagebok.

Kor lenge skal me verta tilsidesette?

Høgsfjord ruteselskap lyste ut fredag 3. juni at dpsk. »Høgsfjord I« skulde gå ekstratur til Sandnes, det skulde haldast kvitsundagsmøte, og frå Frafjord var me difor fleire stykke møtt upp som vilde reisa på møtet. Millom desse var og tvo menn som hadde vore inne i heia med smale, og dei vilde no som so mange andre sjølv sagt få koma heim med helgi. Sidan ikkje annan båt gjekk under deira stoppestad, so vilde dei nytta høvet å fylgja med same båten, og dei hadde difor stade upp klokka 4 um morgonen for å fylgja »Høgsfjord I« som gjekk klokka 7.

Me vart soleis standande og venta i yver ein time på båten, og då han ikkje endå kom, ottast me gale og laut gå heim.

Frå pålitelig kjelde har det vorte opplyst at det skulde vera ein skade i maskinen, som skulde vera årsak til dette, men sidan den vart so umlag vølt at båten likevel kunde taka ruta, so hadde me venta at den likesovel kunde lege her inne slik at me og frå Frafjord kunde fått vore med.

Hadde det vore fyrste gongen dette hadde hendt, so hadde det endå vore på ein måte. Men det er ikkje minder enn andre gongen det tek seg att, og me kan difor verta freista å koma på andre tankar.

Me vil difor her gjennom bladet få retta ei oppmoding til Høgsfjord Ruteselskap og høyra kor lenge me skal verta so tilsidesett i Frafjord som me denne gongen og elles har vorte.

Frafjordbu.

Fra Forsand.

Generalforsamlingene i brandforsikringerne.

Den 15. april holdtes generalforsamling i Høgsfjords brandforsikringsforening for løssøre. Regnskapet opplæstes og godkjendtes. 840 medlemmer har tilsammen forsikret for 3,678,830 kroner. I regnskapsaaret er kr. 3847.57 indbetalt i kontingent og kr. 1498.37 i renter. For brandskade er utbetalt kr. 2287.15 og i administrationsutgifter kr. 410.15. Beholdning kr. 23,921.07.

Av styret uttraadte Torstrein Forsan, B. A. Trodal og Torfin Meltvet, der samtlige igjenvalgtes. De igjenstaaende av styret er T. Harboe Rossavik og Th. Schavland. De uttrædende varamænd R. J. Dirdal og Ivar Fossan igjenvalgtes, likesaa de uttrædende revisorer R. Haukalid og Gustav Fossan. Styret igjenvalgte T. Harboe Rossavik til formand og Th. Schavland til varaformand.

Samme dag var der generalforsamling i Høgsfjords brandforsikringsforening for bygninger. Regnskapet oplæstes og godkjendtes. I regnskapsaaret er forsikret for 429990 kroner, 1291 medlemmer har til $\frac{31}{12}$ 21 forsikret for 5,122,080 kroner, 5306 kroner er indbetalt i kontingent og kr. 2726.98 i renter. Til administrationsutgifter er medgaaet kr. 769.45. Beholdning kr. 54,511.88.

Det paa generalforsamlingen 9de april 1921 fremsatte og vedtagne forslag til forandring av planens §§ 3, 4 og 20 vedtokes enstemmig. Efter forslaget blir den høieste forsikringssum for enkelt hus forholdet fra 7000 til 13,000 kr., og den høieste risiko fra 25,000 til 40,000 kr. For forsikringssummer paa enkelt hus over 7000 kr. betales et tillæg av fra 5 til 30 øre pr. 100 kr., og for risikoen over 25,000 kr. et lignende tillæg.

En gamall syskenflokk.

Aftenbladet har idag høve til å syne fram ein syskenflokk som ein ikkje ofte finn maken til. Dei gamle borna er frå Gilje i Dirdal. Den førstefødde av flokken, ei jente, døydde som barn. Alle dei andre, åtte i tal, lever og er friske og arbeidsføre. Foreldra til denne sterke barneflokk var gardbrukar Lars Knutsen Gilje og kone Anna Halvorsdatter frå Maudal. Lars døydde i 60 års alderen, men Anna vart over 80 år.

Den eldste av flokken er Kristian, fødd 1846. Han hadde farsgarden på Gilje og dreiv i mange år handel i Gilje-hagen. No har Kristian gjeve frå seg; men han er enno til god hjelp før sonen som har garden.

Numer 2, Maria, bur på Ullanhaug. Ho var gift med lærar Ole Andreas Gilje. Maria er 80 års barn dette årstalet. Son hennar, A. O. A. Gilje, er ein mykje brukt mann, først i Forsand og no i Hetland. Ei datter er gift med Sjur Artun, Tastad.

Numer 3, Helene, var gift med gardbrukar Lars Sikveland, Gjestal. Ho har 9 barn i live og over 30 barnebarn. Ein son er politi i Bergen, ein fanejunker og bur i Tromsøy,

ein er handelsmann på Sirnes.

Numer 4, Talette, er gift med gardbrukar og telefonstyrar Børre Fraijord, Fraijord. Taletta er i år 75 års barn.

Numer 5 er gardbrukar Hans Motland i Dirdal. Han har i mange år drive fehandel, prøvt seg i Amerika o. s. b. Kona hans, Inger, er frå Grøtteland i Bjerkreim. Dei har havt ein stor barneflokk.

Numer 6 er Karen, gift med gardbrukar Tobias Gilje på Ullanhaug. Mange barn.

Numer 7, Lotte, var gift med gardbrukar og bygningsmann Ole O. Gilje. Ho bur no i Sandsgata, Stavanger, og har mange barn.

Den yngste av flokken er Velas, som er umlag 67 år. Han tok ut, so som oskelabben skal gjera, og vart postmeister ein stad i Iowa, U. S. A. Har kone og barn.

Me ynsker den gjæve syskenflokken mange gode år heretier.

På bilæte vil ein i øvste rekka frå vinstre finne: Kristian, Maria, Helene og Taletta. I andre rekka på same vis: Hans, Karen, Lotte og Velas.

Berge T. Kommedal
er vandret bort, 74 år gammel. Med ham har Forsand mistet en av sine mest kjente menn. Det var især som foregangsmann på jordbrukets område han har kjent, og for sitt arbeid her var det at han for noen år siden fikk Ny jords påskjønnelse.

I tidligere år var Berge T. Kommedal adskillig med i kommunens styr og stell, var en tid ordfører, skolestyreformann osv., men hans største interesse var arbeidet med gården — Kommedal i Frafjord. Så lenge kreftene strakk til var han i arbeid, men en tids sykeleie brøt ham forholdsvis fort ned. Og så kom vandrebudskapet nu lørdag. Hans hustru døde for noen år siden. To av sønnene driver gården nu, en er gårdbruker her ute på Leigvold og en er lærer.

27.08.1928

Gårdbruker Thore A. Håland,
Jåtten, er avgått ved døden, 80 år gammel.

Thore Andreas Håland var født i Frafjord. I sin ungdom drev han fiske, var med et notlag fra Høle og fór med dette langs hele kysten helt op til Nordland. Uredd, sterk og rådsnar som han var, blev han kjent som en dyktig fisker. Da han giftet sig kjøpte han gård på Jåtten hvor han siden har levd et utad stille, men desto mer intenst og trofast arbeidsliv på sin veldrevne gård. Sin kjærlighet til hjembygden beholdt han like op i de grånende dager. Så sant det lot sig gjøre, var han om sommeren alltid en tur til Frafjord.

Avdøde efterlater sig hustru, født Moluf, 2 sønner og 4 døtre.

28.06.1929

+

Min kjære mann,
vor elskede bror, far, svigerfar
og bedstefar
Gaardbruker
Peder S. Haaland
døde stille inatt, 62 $\frac{1}{2}$ aar.
Frafjord den 20. okt. 1928.
Tobia Haaland, **Søskende.**
født Espedal.
Barn, svigerbarn og barnebarn.
Begravelsen foregaar fredag 20/10.
Baat gaar fra Stavanger torsdag
20/10 kl. 15 og returnerer lørdag 27.
kl. 5 $\frac{1}{2}$. (SAE7996)

22.10.1928

Fra bygd og by.

Indsendte artikler til «Aftenbladet».

Under denne overskrift har en Sven Gjesdahl skrevet et stykke i »Tidens Tegn« for 21. august, og her tar han fat paa folk og forhold i Frafjord paa en maate, som ikke bør gaa upaatakt hen. Forfatteren er vistnok student. Hvad han forøvrig er, fremgaar tydelig nok av den maate han skriver paa. Hans produkt er ikke meget værdt, men det er blit meget læst og omtalt her paa vore kanter, og har merkelig nok vundet tiltro hos folk som man ikke skulde ventet det av.

Hr. Gjesdahl gjør sig meget lystig over at folk i Frafjord gaar paa træsko. Det maa han jo ha lov til, om det kan glæde ham. Frafjord-folk er ellers ikke alene om det. I Danmark har jeg set skolebarn komme paa skolen i træsko og bytte støvlene paa sig, naar de kom frem. Gjesdahl vet endog om en mand i Frafjord, som har brune støvler, »og etpar kvindfolk som har været ute og tjent, har sortet«. Uthævelsen er av mig, og man merke sig uttrykket. Han har idethele ikke noget godt sle til vore unge piker. Han undser sig ikke engang for at slænge en meget ufin insinuation efter dem. — De kan ta det med ro. Insinuationen og det andre som er sagt, turde fortælle mer om andre end om dem. For min del vil jeg lægge til, at jeg har vanket en del omkring og set ungdom baade paa Østland og Vestland og Nordland, og jeg kan uten at rose mit eget folk uttale, at ungdommen i Frafjord staar fuldt paa høide med ungdom andre steder. Og jeg vil se den mand, som med noget kjendskap til de forevrig meget gjennemsigtige forhold i Frafjord tør si et eneste ned-

sættende ord om ungdommens opførsel der, og da særlig de unge pikers. De unge har sin forening og sit eget lokale og de har en sangforening, som mangen større bygd skulde misunde Frafjord.

Hr. Gjesdahl taler meget om den tykke uvidenhed herinde. Hvad vet nu han om det — efterat han har været her nogen dage, hvorav han tilbragte formiddagene og litt til i sin gode seng? Jo, han har eksaminert en gut om Sahara og Vesuv og om statsraad Løvland. Gutten visste ikke noget om dette, saa der maa være mørkt der i bygden, tænker hr. Gjesdahl. Stakkar, ungdommen er ofte troskyldig.

»Aftenbladet«s reisende medarbeider skrev for en tid siden om Frafjord. Jeg har ikke hans stykke for mig her, men efter hvad han uttalte, maa forholdet være ganske anderledes end hr. Gjesdahl fortæller. Frafjord-folk har fra gammelt hat meget sterke religiøse interesser, og den kristelige oplysning staar meget høit. Saa høit at trods ihærdige forsøk har det ikke været mulig at faa fotfæste der for en meget utbredt indremissjonsretning, som har bragt strid og splittelse mellem kristenfolket i saa mange bygder. Og hvad det materielle angaar, saa tør det erindres, at en ny potet-sort, som nu er meget utbredt i fylket, i lang tid blev kladdt Kommedals-poteten efter den mand som først fik den forsøkt og tat i bruk. Nu har den forresten sit engelske navn, men i farten husker jeg ikke hvilket. Paa den lille fabriken, som hr. Gjesdahl taler saa flot om, turde man faa etpar sindrig uttænkte maskiner,

om er konstrueret av en mand fra da-
en uten anden teknisk utdannelse and

den han selv hadde skaffet sig. Det er ikke sandt, at det er bare træsko man lager der, ogsaa møbler kan man faa — rigtig bra og pene ting. At de to unge mændene, som eier fabriken, selv har montert sin turbin og dynamo og skaffet elektrisk lys indlagt paa gaarden, turde vel og være et eksempel paa tilstanden med hensyn til oplysning og dygtighet blandt bygdens befolkning.

Jeg kunde nævne flere ting, men det faar være nok om dette. Heller ikke skal jeg hefte mig ved, at hr. Gjesdahl tar for sig en i alle maater hæderlig mand, som har været de herrer sportsfiskere en meget god hjælper, nævner ham ved navn og haaner ham og fæster et unavn paa ham. Det er simpelt, eller maaske er det dumhet.

Men de som tok den unge mand med sig der ind, de sportsfiskere som aar efter aar har mødt velvilje fra befolkningens side — at ikke de har fundet at burde ta avstand fra hr. Gjesdahls produkt, det har undret mange. Er det virkelig tonen i »Engelskhuset« den som nu hr. Gjesdahl har ladet lyde i et av landets mest utbredte blade til skam for sig selv og til forargelse for alle os som har eller har hat sin hjembygd der inde mellem de høie fjelde?

Peter Molaug.

29.09.1920

Konfirmation i Fossan.

Opmerksomheten henledes paa at D/S »Oscar II« ianledning konfirmationen søndag 9de dsr. gjør en ekstratur til Lysebotten. Avgangen fra Lyse blir kl. 7 morgen med ankomst til Fossan kl. 10; gudstjenesten vil begynde kl. 10¹/₂. Umiddelbart efter konfirmationen vil der bli holdt altergang for konfirmanterne og deres parrørende fra Lysefjorden, og ellers for alle Lysefjordinger, som ønsker at delta. For de øvrige konfirmanter i Fossan blir altergangen onsdag den 12. oktober.

Avgangen fra Fossan vil bli kl. 3 em., og til denne tid vil baade konfirmationen og altergangen være slut. Jeg vil indtrængende anmode alle de Lysefjordinger, som ser sig istand til det, at benytte denne for dem saa sjeldne leilighet til gudstjeneste og nadver.

Høie prestegaard 2/10-21.

Einar Follum.

03.10.1921

Bever i Blåstøldalen.

Gårdbruker Andreas Skjelbred, Høyland, var pinsedagene på heitur i Blåstøldalen inn av Frafjord for at se om beiteforholdene. Det var meget sne og lite gress og jorden var »klagjen«. Ved øvre enden av Fedevann fant han mange spor efter bever. Der lå en hel del avgnagde rognetrær, enkelte så tykke som et mannsår. Han tok med et stykke som er å se i Aftenbladets utstillingsvindu.

Hvis museet har interesse av det er Skjelbred villig til å følge med og påvise stedet. Dette ligger ca. 1¹/₂ mil inni fjellet.

29.05.1928

Lakse-farsotten i Høgsfjordselven.

Huitfeldt Kaas anstiller undersøkelser i Mæle-elven.

Sygdommen over for laar?

Som oftere omtalt i aviserne er der i de sidste aar konstateret en farsot blandt laksen, som gaar op i elvene i Høgsfjord. I 1920 og 21 døde en hel del laks i Frafjord-elven. Ogsaa iaar — nu ganske nylig — er der fundet en død laks i Frafjordselven.

Iaar har det været rent galt i Mæle- eller Helleelven. Man har fundet 15 døde laks i denne elv utover vaaren. Ferskvandsbiologen Huitfeldt Kaas har nu været derinde paa befaring og undersøkelse. Efter hvad en laksefisker paa Helle meddeler paa »Aftenbladet« forespørsel, skal hr. Huitfeldt Kaas ikke ha fundet faste holdepunkter for en forklaring av, hvad der be-

virker dødeligheten. Han har nu avsluttet sine undersøkelser og har tatt vandprøver med sig fra forskjellige steder av elven, for at de kan bli kemisk undersøkt.

Det ser forevrig ut til, bemerker »Aftenbladet« meddeler, at farsotten, ialfald foreløbig, er overstaatt; jeg har idag faat en pen laks, som var i bedste velgaaende.

Da hr. Huitfeldt Kaas tidligere har undersøkt Frafjorda- og Dir-dalselven blev disse ikke befaret denne gang; han er nu reist til Jæren, hvor han bl. a. vil undersøke Orrevatn for om mulig at finde en forklaring til at ørretbestanden her har tatt av saa sterkt i den senere tid.

21.06.1922

Pakningspaalæggerer og laakstuersker

faar arbeide straks.

SAE 5637)

Vestlandske Bliktrykkerl.

Endel øvede læggere

kan straks faa plads.

Stavanger Canning Co., Avaldsnesgaten 73.

26.07.1926

I Stavanger er det stor etterspørsel etter folk til hermetikkfabrikkene.